

Силабус курсу:

Інтроекційна психологія

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	Магістр
Спеціальність:	053«Психологія»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	5.0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	Залік

Автор курсу та лектор:

к. психол. наук, доцент Побокіна Галина Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

кандидат наук кафедри практичної психології та соціальної роботи

посада

galina0189@ukr.net	+38-066-923-16-16	Viber за номером телефону	325ГК аудиторія кафедри ППСР
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять за дисципліною є систематизованість основи наукових знань із навчальної дисципліни, її структури, окремих методів наукового пізнання; конкретизація зв'язку фундаментальних об'єктів з конкретною навчальною дисципліною, демонстрація системних відносин, надання цілісної уяви про предмет; теорії; формування у студентів системи знань на основі усвідомлення загальних закономірностей, загальних принципів, поступового переходу від окремих до більш широких узагальнень; диференціювання знань, що дозволяє із великої кількості одержаних знань виділяти тільки ті, на які падає основне змістовне і логічне навантаження та які є опорою для встановлення зв'язків між основними поняттями теми, курсу, предмету.

Метою самостійної роботи за дисципліною є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; розвиток творчих здібностей та активізація розумової діяльності студентів; формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань; розвиток морально-вольових зусиль; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знання: Сучасних теорії та концепції інтроекції особистості; значення інтроекції в житті людини; основні сфери інтроекції; шляхи професійної інтроекції та створення умов кар'єрного успіху; мотиви, способи, цілі механізми інтроекції; соціально-психологічні підходи і діагностичні методи інтроекції; значення діяльності психолога з підвищення потенційних

ресурсів і адаптаційних можливостей людини;

Вміння: Виявляти і аналізувати детермінанти змін психічних станів, психічних явищ, поведінкових виявів особистості в різних життєвих ситуаціях; визначати особистісні складові шляхів інтроспекції; вміти проводити діагностичні заходи інтерпретувати прояви індивідуальності особистості; - здійснювати комплексні психологічні заходи щодо вироблення особистісних стратегій інтроспекції; володіти методами інтроспекції; діагностичним інструментарієм; прийомами та механізмами психологічної допомоги, консультування, профілактики; професійними знаннями і підходами при вирішенні практичних задач.

Передумови до початку вивчення: Для засвоєння дисципліни повинні бути знання з: «Загальна психологія», «Психологія особистості», «Диференційна психологія», «Психодіагностика».

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни полягає у оволодінні знаннями та вміннями що застосовують у напрямках у психології та які використовуються в якості єдиного методу вивчення психіки спостереження суб'єкта за змістом і актами власної свідомості.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР10. Узагальнювати результати власних наукових досліджень у формі наукових звітів різних форм (тез, статей, доповідей, презентацій).

ПР12. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Загальне уявлення про метод інтроспекції. Ідеї інтроспекції як особливого методу пізнання в працях вчених.	2/2	Сутність методу інтроспекції. Розглядання інтроспекції різними науками. Якими вченими розглядався метод інтроспекції. З якими теоріями пов'язана інтроспекція. Критика інтроспективної психології. Розгляд поняття гештальтпсихології, психоаналізу, біхевіоризму.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
2.	Історія методу інтроспекції. Тракткування методу інтроспекції різними науками. Проблеми використання методу інтроспекції і його відмінність від методу самоспостереження.	2/2	Вивчення інтроспекції Е. Тітченером. Тракткування методу інтроспекції в психології, неврології. Позиції інтроспекції та самоспостереження, порівняння їх. Погляд вчених на ідеалістичні тенденції в дослідженні проблем самосвідомості особистості.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
3.	Філософські підходи до вивчення самосвідомості особистості. Психологічна сутність самосвідомості.	2/2	Матеріалістичні позиції аналізу категорії самосвідомості особистості. Концепції та механізми самосвідомості. Вивчення людського «Я» такими вченими як З. Фрейд (психоаналітична школа), Д. Нейджер, И. М. Сеченова. Етапи становлення особистості. Структура і функції самосвідомості. Ідентифікація і рефлексія. Основні психологічні типи ідентичності. Спрямованість прояви ідентичності.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
4.	Особливості формування самосвідомості особистості. Соціальні установки і поведінка особистості. Самопізнання в онтогенезі. Пізнавальна сфера особистості - усвідомлення і	2/2	Атитюд, чи соціальна установка особистості Етапи формування самосвідомості особистості. Самоаналіз особистості. Сутність соціальної установки особистості. Сутність терміну «Атитюд», «установи». Структура компонентів атитюдів. Види установок. Екстраверсія та інтроверсія. Становлення життєвих орієнтацій в онтогенезі. Закономірності становлення	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	розуміння функціонування психічних процесів.		життєвих орієнтацій. Особливості форм саморозвитку на різних етапах онтогенезу. Вікові особливості мотивації самоствердження. Вивчення час біологічний, соціальний і психологічний.	
5.	Мотиваційно-ціннісна сфера особистості: самопізнання в собі власних спонукань. Психолого-педагогічний супровід саморозвитку людини. Я-концепція. Глибина-поверховість знань про себе. Гармонійність - конфліктність Я-концепції. Вікові особливості саморозвитку людини.	2/2	Цілі і мотиви самопізнання. Специфічні та не специфічні мотиви. Життєві домагання особистості. Функції домагання. Загальна характеристика процесу психолого-педагогічного супроводу саморозвитку. Переваги психолого-педагогічного супроводу саморозвитку особистості. Педагогічні технології, орієнтовані на саморозвиток особистості. Технології саморозвитку особистості м. Монтесорі. Особистісно-орієнтована «технологія» к. Роджерса. Вивчення образу «Я». Самоідентичність та ідентифікація. Я-концепція особистості. Елементи Я-концепції. Компоненти Я-концепції. Вікові етапи саморозвитку. Періоди саморозвитку. Фази саморозвитку. Інтегральна періодизація суб'єктивної реальності. Напрямки саморозвитку. Вікові особливості розвитку самосвідомості і самопізнання як необхідної умови саморозвитку особистості.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
6.	Особистісно-характерологічні особливості: якості особливості і властивості характеру. Емоційно-вольова сфера особистості: пізнання своїх емоційних станів. Свідомість і самосвідомість.	2/2	Визначення особистості. Підходи до особистості. Життєвий світ особистості. Життєвий вибір особистості. Сутність інтернаціональності. Вивчення життєво важливих екзистенційних виборів. Етапи здійснення життєвого вибору. Конформність: плюси і мінуси. Конформність як риса особистості. Дослідження конформності Г. Олпортом, М. Шерифом, С. Ашем, С. Милгремом. Конформні і нонконформні реакції. Роль, статус,	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			позиція. Структура ролі. Самотність і потреба у приватності. Рівні приватності. Симпатія, прив'язаність, дружба, кохання. Поняття самосвідомості та інтроспекція як метод її дослідження. Рівні самосвідомості. Рефлексивна активність особистості. Соціально-психологічна природа самооцінювання.	
7.	Особливості самосвідомості особистості в ранньому дитинстві, в молодшому шкільному віці. Особливості самосвідомості особистості в юнацькому віці. Особливості самосвідомості періоду середньої дорослості.	2/2	Вивчення що відноситься до раннього дитинства період від 1 року до 3 років. Основні напрямки, етапи, типи. Становлення пізнавальної сфери дитини в ранньому дитинстві. Формування особистісної сфери в ранньому дитинстві. Розвиток мови в ранньому дитинстві. Криза трьох років. Молодший шкільний вік (від 6-7 до 10-11 років). Соціальна ситуація розвитку. Етапи ігрової діяльності в молодшому шкільному віці. Новоутворення молодшого шкільного віку. Криза семи років, основні признаки. Проблеми переходу від молодшого шкільного віку до підліткового. Когнітивні зміни. Навчально-професійна діяльність. Процес становлення самосвідомості. Взаємовідносини з оточуючими. Середня дорослість (від 40 до 60 років). Загальна характеристика.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

Рекомендована література

Основна література:

1. Винославська О.В. Психологія: Навчальний посібник / О. В. Винославська, О. А. Бреусенко-Кузнецов, В. Л. Зливков, А. Ш. Апішева, О. С. Васильєва. — К.: Фірма «ІНКОС», 2005. — 351 с.
2. Горностая П.П. Психологія личности. Словарь-справочник / Под ред. П.П.Горностая, Т.М.Титаренко.- Київ «Рута» – 2001. – 319 с.
3. Цигульська Г.Ф. Загальна та прикладна психологія. Як допомогти собі та іншим. Курс лекцій. Навчальний посібник. – К.: Наукова думка. – 2000. – 189с.
4. Главацька О. Л. Основи самовиховання особистості. Навчально-методичний посібник / О.Л. Главацька. - Тернопіль 2012. — 206 с.
5. Бех І. Д. Виховання особистості : підруч. / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2008. – 848 с.

6. Шевчук О.М. Самовиховання і саморегуляція особистості : Навчальний посібник / Уклад.: О.М. Шевчук. – 2-е вид., переробл. та доповн. – Умань: РВЦ «Софія», 2011. – 128 с.
7. Бурлачук Л. Р. Психодіагностика личности / Л.Р. Бурлачук. - К.: Здоровье, 2017. - 168 с.
8. Семиченко В. А. Психологія особистості / В.А. Семиченко. - К.: Вид. О. М. Ешке, 2001. - 427 с.
9. Столяренко О. Б. Психологія особистості: Навч. посіб. / О.Б. Столяренко. - К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с
10. Титаренко Т. М. Сучасна психологія особистості : [навч. посіб.] / Т. М. Титаренко. – К. : Марич, 2009. – 232 с.
11. Скрипченко О.В. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін.. – К.: Просвіта, 2001. – 416 с.
12. Дуткевич Т. В. Дошкільна психологія (курс лекцій і практикум): Навчальний посібник./ Т.В. Дуткевич – К.: Центр учбової книги, 2010. – 320 с.
13. Трофімова Ю.Л. Психологія: Підручник / За ред. Ю. Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2005. – 560 с.
14. Яценко Т. С. Основи глибинної психокорекції: Навчальний посібник./ Т.С. Яценко – К.: Вища шк., 2006. – 382 с.

Інформаційні ресурси.

1. Національна бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
2. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
3. Сайт №2 системи дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodlesti.snu.edu.ua/>

Методичне забезпечення

1. Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навчальний посібник / О.Б. Столяренко – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с. 2.
2. Яценко Т.С. Психологічні основи групової психокорекції: Навч. посібник. / Т.С. Яценко – К.: Либідь, 1996. – 264 с
3. Безпалько О, Савич Ж. Спілкуємось та діємо: навчально-методичний посібник / О. Безпалько, Ж. Савич – К.: Навчальна книга, 2002.
4. Варій М. Й. Психологія особистості: Навчальний посібник. / М.Й. Варій – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 592 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Присутність на заняттях та засвоєння лекційного матеріалу за темами	60	20
Присутність на заняттях (у період настановної сесії) та своєчасне виконання самостійних практичних завдань у межах тем	-	30
Індивідуальна робота	20	30
Залік (тест)	20	20

Разом	100	100
--------------	------------	------------

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаковими для всіх здобувачів засобами:– за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Завдання і заняття:

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.

Поведінка в аудиторії:

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.